

**VARBERGS
KOMMUN**

Hamn- och gatuförvaltningen
Avdelning Offentliga rummet

Grunder för upplåtelse och användning av offentlig platsmark

Dokumenttyp: Information	Dokumentnamn: Grunder för upplåtelse och användning av offentlig platsmark	Diarienummer: --
Beslutad av: Gatuförvaltningen	Beslutsdatum: 2002-02-06	Giltig till och med: Tills vidare
Gäller för: Varbergs kommun	Dokumentansvarig avdelning: Offentliga rummet	Senast reviderad: 2020-02-06

1. Grunder för upplåtelse av offentlig platsmark

Bakgrund

Efterfrågan på att använda gator, gångbanor, torg, parker och andra offentliga platser har ökat kraftigt under de senaste åren. Uteserveringar, reklamskyltar, container, byggställningar och evenemang av olika slag har blivit vanligare. För att kunna hantera de många upplåtelser och göra de nödvändiga avvägningarna mellan olika intressen behöver Varbergs kommun (nedan kallad kommunen) rutiner, riktlinjer och en taxa för upplåtelse av offentlig platsmark.

Bestämmelser om användande och upplåtelse av offentlig platsmark finns i Ordninglagen (1993:1617). Offentlig platsmark är i huvudsak gator, vägar, torg, parker och andra områden som redovisas som allmän platsmark i detaljplan och område som kommunen jämställt med sådan plats och som har tagits i bruk för sitt ändamål.

För att få använda offentlig platsmark inom detaljplanelagda områden till något annat än de tidigare varit upplåtna till, krävs normalt tillstånd av Polisen. I de flesta fall ska kommunen yttra sig över ansökan och har då vetorätt, det vill säga att kommunen kan utan motivering avstyrka en ansökan. Polisen kan alltså inte ge tillstånd om kommunen avstyrker ansökan. Tillstånd från Polisen ska innehålla de villkor för upplåtelsen som kommunen ställer med hänsyn till skötsel av offentlig platsmark, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik inom området.

Kommunen har rätt att ta ut avgifter för användning av offentlig platsmark inom detaljplanelagda områden som förvaltas av kommunen. Avgiftsrätten finns angivet i lagen om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser på offentlig plats m.m. (1957:259). Enligt lagen kan kommunen ta ut avgifter först när Polisen lämnat tillstånd för markupplåtelsen. Avgifterna ska grundas på en taxa som kommunfullmäktige fastställt.

Allmänna villkor

Förutsättningen för upplåtande av offentlig platsmark är Ordninglagen och de lokala ordningsföreskrifterna för kommunen senast ändrad 1996-01-01. Dessa dokument innehåller de villkor kommunen tillämpar i sina yttranden om upplåtelse av offentlig platsmark.

Innan offentlig platsmark tas i anspråk ska den besiktigas av hamn- och gatuförvaltningen. Om det uppstår skador på marken ska dessa alltid anmälas till kommunen.

Om kommunen skulle vara i behov av att utföra arbeten inom disponerat område på offentlig platsmark och då rivning eller flyttning av tillståndsinnehavarens materiel eller dylikt kan erfordras, har tillståndsinnehavaren ej någon rätt till ersättning från kommunen.

Offentlig platsmark ska skyddas mot färg, oljespill, cement eller annan bestående nedsmutsning. Träd ska skyddas mot påkörning. Om ytor som motsvarar rotsystemets utbredning måste användas för upplag eller liknande ska bärlager eller dylikt läggas ut som skydd enligt hamn- och gatuförvaltningens anvisningar.

Vägmärken, gatunamnskyltar, belysning, vatten- och avloppsanläggningar, brandposter, utrymningsvägar och liknande ska hållas synliga och får inte blockeras.

Om villkoren i ett tillstånd för användande av offentlig platsmark inte följs kan det medföra att tillståndet återkallas av polisen under pågående tillståndsperiod, eller att polisen kan ålägga den som har tillståndet att vidta rättelse.

2. Användning av offentlig platsmark

Allmänna sammankomster

Tillställningar som anordnas för allmänheten och där allmänheten har tillträde benämns sammankomster. Exempel är demonstrationer eller annan opinionsyttring, teater, cirkus, bioföreställningar, konserter, politiska och religiösa möten. Allmänna sammankomster på offentlig platsmark kräver polistillstånd. Undantag gäller om sammankomsten har få deltagare, om platsen och tidpunkten gör att sammankomsten inte behöver utgöra någon fara för ordning, säkerhet och trafik.

Polisen behöver inte höra kommunen om ansökningar för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Kommunen kan ändå behöva samarbeta med polisen om detta för att kunna godkänna lämpliga platser, ställa miljökrav liksom för principer och avgifter för upplåtelsen.

Information, propaganda och andra budskap till allmänheten på offentlig platsmark genom högtalare kräver polistillstånd.

Ambulerande försäljning

Gatuförsäljning som endast är tillfällig, bedrivs i obetydlig omfattning och inte inkräktar på någon annans tillstånd benämns ambulerande försäljning. Om en plats används mer än två timmar betraktas verksamheten inte längre som tillfällig.

Allmänt sett är ambulerande försäljning tillåten utan tillstånd. Kommunens lokala ordningsföreskrifter gör undantag för detta för Varbergs centrum enligt bilaga 3 i Lokala ordningsföreskrifter, där krävs alltid polisens tillstånd vid försäljning på offentlig platsmark. Undantagna är ideella föreningar vid lotteriförsäljning och liknande.

Reklampelare

Riksreklam finns på fasta reklampelare på offentlig platsmark. Bygglov krävs.

Byggplatsetableringar, byggnadsställningar m. m.

Byggnadsarbeten ska om möjligt förläggas till den egna tomten. Hamn- och gatunämnden upplåter offentlig platsmark för detta endast om sökanden kan visa att det inte är möjligt eller förenat med stora kostnader att utnyttja den egna tomtmarken. Det krävs alltid polistillstånd. Om etablering sker i gatumiljö erfordras godkänd tillfällig trafikordningsplan (TA-plan). Inom det upplåtna

området tillåts inte parkering av personbilar. Arbetsbodar och materiel ska placeras enligt överenskommelse med hamn- och gatunämnden.

Byggskyltar

Om byggskyltar ska sättas upp på offentlig platsmark krävs polistillstånd.

Camping

Camping får inte ske på offentlig platsmark eller på parkeringsplats och därtill hörande område.

Julgransförsäljning

Plats för försäljning av julgranar utses i samråd med hamn- och gatunämnden.

Försäljningskiosker/Food trucks och liknande

Särskilda platser finns utsedda för försäljningskiosker/food trucks och liknande. Upplåtelse för ändamålet kräver polistillstånd. Beroende på storlek på objektet kan bygglov krävas.

Klädinsamlingsbehållare

Behållare som placeras på offentlig platsmark kräver polistillstånd. Placering av dessa ska anvisas av hamn- och gatuförvaltningen.

Lotteribodar

Lotteribodar, i inte kommersiellt syfte, får endast ställas upp på Torggatan i samband med torgdagar. Placering av dessa anvisas av torgvärden.

Reklam, reklamordningar

Affischering får endast ske på särskilda platser som är utsedda av hamn- och gatunämnden och kräver polistillstånd. Bygglov krävs för fast reklam, till exempel reklampelare.

Tillstånd krävs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar, som är avsedda för detta ändamål.

Tidningslådor och brevlådor

Postens brevlådor och utkörningsskåp för post- och tidningsutbärning på offentlig platsmark ska placeras enligt hamn- och gatuförvaltningens anvisningar.

Torghandel

Kommunfullmäktige har antagit lokala ordningsföreskrifter och hamn- och gatunämnden har tagit fram riktlinjer för torghandeln på Varbergs torg.

Uteserveringar

För placering och utformning av större uteserveringar och trottoarsserveringar har kommunen fastställt särskilda riktlinjer för Varbergs innerstad. Det krävs polistillstånd. Vid undantag från riktlinjerna kan också bygglov krävas.

Reklamskyltar, varuställ, urnor, möbler mm

För placering av reklamskyltar, varuställ, urnor, möbler mm på offentlig platsmark har hamn- och gatunämnden fastställt särskilda riktlinjer. Polistillstånd krävs. Tillämpningen ska göras inom ett område vars gränser utgörs av Magasinsgatan, Östra Vallgatan, Södergatan, Västkustbanan, Västra Vallgatan och området Sjöallén vars gränser utgörs av Otto Torells gata, Västra hamnplan del av hamnområde samt Breareds torg.

Valbodar, valaffischering

Valbodar och valaffischering tillstyrks i samband med val under en period på fyra veckor. Placering av bodarna på offentlig platsmark kräver polistillstånd. Valaffischering och valbodar ska vara borttagna omedelbart eller dock senast tre dagar efter valdagen.